

Precizările Președintelui ASF cu privire la dezbaterile care au avut loc în ultima perioadă, cu privire la fondurile de pensii obligatorii administrate privat (Pilonul II)

București, 17 aprilie 2017 – Având în vedere dezbaterile care au avut loc, în spațiul public în ultima perioadă, cu privire la fondurile de pensii obligatorii administrate privat (Pilonul II), Președintele Autorității de Supraveghere Financiară, domnul Mișu Negrițoiu, dorește să facă următoarele precizări:

• **Fondurile de Pensii din România nu pot fi naționalizate**

În afara Fondului de Pensii de stat (Pilonul I), în România există două alte tipuri de fonduri de pensii „private”: Fondurile de Pensii obligatorii, constituite din alocații de la bugetul de stat, dar administrate privat (Pilonul II) și Fondurile de Pensii facultative, alimentate din contribuții individuale și administrate privat (Pilonul III), ambele înființate prin Legi organice în 2004, respectiv 2006. Fondurile din Pilonul III sunt complet private, comparabile cu fondurile de investiții din piața de capital, dar reglementate mai prudent prin lege specială, având în vedere obiectivul lor final, de completare a pensiei cetățenilor, și durata lor mai lungă (participațiile nu pot fi valorificate decât la termen). Ca orice active în proprietate privată, contribuțiile individuale la aceste fonduri nu pot fi naționalizate.

Fondurile din Pilonul II sunt în totalitate alimentate din alocații de la stat. Dar aceste alocații, odată transferate către fonduri în numele cetățenilor români beneficiari, devin active în proprietate privată și ele nu mai pot fi retrase sau naționalizate (confiscate), potrivit Constituției. Parlamentul și, respectiv, Guvernul au în competența lor să majoreze sau să micșoreze alocațiile bugetare viitoare, fără să afecteze în niciun fel contribuțiile trecute. Și, eventual, mai pot să schimbe, prin lege, administrarea privată în administrare de stat, ceea ce nu înseamnă „naționalizare”. Schimbarea administratorului nu afectează drepturile pe care cetățenii le au în Fondurile din Pilonul II. Poate să afecteze numai eventualele câștiguri suplimentare din randamente, având în vedere că fondurile administrate privat se plasează în active financiare purtătoare de dobânzi, cupoane sau câștiguri de capital, pe când fondurile administrate de stat nu sunt purtătoare de dobânzi.

• **Aducerea în discuția publică a „naționalizării fondurilor de pensii” este înșelătoare**

Politicul are competența și autoritatea să hotărască creșterea mai accelerată sau mai lentă a capitalizării fondurilor de pensii din Pilonul II sau/și modificarea cadrului juridic de funcționare și reglementare.

Supravegherea funcționării și stabilității pieței fondurilor de pensii private sau administrate privat este conferită prin lege Autorității de Supraveghere Financiară (ASF), dar după ce aceste fonduri au fost constituite și capitalizate, potrivit politicilor de pensii stabilite prin lege. ASF nu are competențe la formularea sau discutarea publică a politicilor de pensii, inclusiv a pensiilor private. Totuși, potrivit legii de organizare, ASF trebuie să fie consultată în toate cazurile când sunt luate decizii politice pe domeniile pe care le supraveghează. Și acest lucru se întâmplă, de regulă. Nu au existat recent niciun fel de consultări, dezbateri, inițiative sau opinii, formale sau informale, cu privire la schimbarea de vreun fel a statutului legal al fondurilor de pensii, în general, sau al fondurilor din Pilonul II, administrate privat, în particular.

• **De ce schimbarea administrării private a Pilonului II nu aduce niciun avantaj**

Fondurile de Pensii din Pilonul II au ajuns, la sfârșitul anului 2016, la 31,5 miliarde lei (aproximativ 7 miliarde euro), din care 65% sunt investite în titluri de stat, adică finanțează deficitul bugetar. Chiar dacă, în extremis, aceste fonduri ar fi consolidate cu fondul de pensii de stat și administrate public, aceste fonduri nu pot fi folosite decât prin valorificarea (vânzarea) activelor financiare pe care le au în portofoliu. Ori statul nu poate valorifica titlurile de stat, decât dacă le răscumpără, ceea ce ar însemna alocații bugetare echivalente, adică o majorare a deficitului bugetar. Nu merge! Singurul avantaj este că reduce nivelul datoriei publice cu valoarea titlurilor de stat deținute de fonduri, ceea ce este irelevant pentru România, unde datoria publică este de circa 40% din PIB. Acesta a fost însă un argument pentru alte țări, care au procedat la transformarea administrării fondurilor din privat în public (ex. Polonia), întrucât aveau nevoie să reducă nivelul datoriei publice sub 60%, pentru a se încadra în criteriile prevăzute în tratatul de la Maastricht al Uniunii Europene.

• **Administratorii privați ai fondurilor de Pensii pot fi în conflict de interese**

Administratorii privați ai fondurilor de pensii au un obiectiv comercial, lucrativ și au investit în contextul politicilor economice ale României la un moment dat. Orice schimbare a acestor politici, mai ales în sens restrictiv, sunt de natură să le afecteze investiția și rezultatele afacerii lor. De regulă, sunt consultați prin dezbaterile publice sau prin dialoguri instituționalizate, atunci când se inițiază schimbări în politicile economice, financiare, fiscale etc și rezultatele acestor consultări, în ultimii ani, au fost încurajatoare.

Dar participarea la dezbateri politice contradictorii, care nu au îmbrăcat forma unor inițiative oficiale, sau lobby-ul politic, este rezervată în fiecare țară celor care participă la vot și ale căror drepturi constituționale cetățenești ar fi afectate. În cazul de față, sunt beneficiarii participanți în fondurile de pensii Pilon II, care sunt cetățenii români.

Inițierea unor astfel de dezbateri de către administratorii de fonduri este în conflict de interese evident, care poate contrapune obiectivul politic al Guvernului cu cel economic al societăților comerciale private. Este ceea ce a făcut din păcate NN Pensii, cu efecte potențiale nedorite, de natură să afecteze încrederea în stabilitatea fondurilor și a pieței.

- **ASF a susținut și susține cadrul juridic actual**

Atunci când a fost consultată, ASF a susținut permanent menținerea cadrului juridic actual, dezvoltarea și întărirea fondurilor de pensii obligatorii și facultative administrate privat. Piața funcționează foarte bine, livrează randamente îndestulătoare și poate contribui la sporirea contribuțiilor participanților, de stat sau private. Dar ASF, ca și administratorii de fonduri pe care îi supraveghează, nu are voie, prin statutul de funcționare, să participe la dezbaterile politice, decât atunci când este îi este solicitată o opinie. Intervenția noastră în discuțiile recente a apărut atunci când am exercitat atribuțiile de supraveghetor. Răspunsurile la întrebările apărute în spațiul public aveau nevoie de un răspuns politic. Iar în legătura cu afirmația, apărută într-o declarație politică, potrivit căreia eu aș fi avut un interes să transmit „informații” și să susțin participarea unei entități supravegheate în dezbaterile politice, ea este subiectivă și contradictorie. Eu nu aveam ce informații să furnizez, pentru simplu motiv că aceste informații nu există, așa cum nu au existat discuții, consultări sau opinii oficiale cu privire la acest subiect. În cei peste 10 ani numai în serviciul public, am învățat ce înseamnă regulile de protecție a informațiilor profesionale și organizarea instituțională a protecției documentelor și a datelor. Am introdus la ASF Codul de conduită și am reglementat conflictele de interese și dialogul cu entitățile supravegheate. Toate întâlnirile în interes de serviciu se consemnează în minute de ședință, iar întâlnirile „particulare”, care generează potențiale conflicte de interese, sunt evitate cu strictețe. Aceste reguli nu sunt numai pe hârtie, ci se și implementează. Iar eu sunt primul care trebuie să dau un exemplu. Parlamentul are însă competența, potrivit legii de organizare a ASF, să efectueze investigații cu privire la îndeplinirea misiunii noastre sub toate aspectele.

Despre ASF

ASF este autoritatea națională, înființată în anul 2013 prin OUG 93/2012 aprobată prin Legea 113/2013, pentru reglementarea și supravegherea piețelor asigurărilor, a pensiilor private, precum și a pieței de capital. ASF contribuie la consolidarea cadrului integrat de funcționare a celor trei sectoare, care însumează peste 10 milioane de participanți. Mai multe informații puteți găsi pe www.asfromania.ro